

Nr 645

Av herrar Hedlund och Ohlin, om viss minskning av anslag under elfte huvudtiteln, m.m.

(Lika lydande med motion nr 508 i Första kammaren)

I olika motioner från vår sida som väckts vid riksdagens början framställes förslag om besparingar om sammanlagt 102 milj. kr.

I denna motion behandlar vi besparingar på elfte huvudtiteln (inrikes-huvudtiteln) till ett sammanlagt belopp av 21 milj. kr.

Höjd förräntning av vissa bostadslån

I nuvarande statsfinansiella och samhällsekonomiska läge anser vi det befogat att ta ett — om än obetydligt — steg mot större paritet mellan hyror i vissa äldre och nyare bostadslägenheter. Det sker inte minst mot bakgrund av de kraftiga hyreshöjningar som på regeringens förslag genomfördes fr.o.m. den 1 januari 1967. En något större hyresparitet underlättar den övergång till en fri hyresmarknad med besittningsskydd, varom alla partier i princip är ense.

Vårt förslag här nedan gäller de under 1950-talets första hälft uppförda husen. Det gäller endast flerfamiljshus.

Under de sista åren av 1940-talet utgick tilläggsån med en ortsdifferentierad kapitalsubvention till flerfamiljshus, motsvarande ett årligt bidrag om lägst 0,40 och högst 1,60 kr. per kvm lägenhetsyta. År 1951 tillkom en provisorisk höjning av detta tilläggsån, motsvarande det kapitaliserade värdet av 4 kr. per kvm lägenhetsyta. Det provisoriska tilläggsånet var inte ortsdifferentierat. Genom successiva sänkningar avvecklades det under tiden 1/1 1954—31/3 1957.

Genom beslut av 1953 års riksdag slutreglerades de tilläggsån som utgått under 1940-talet, varvid huvuddelen återkrävdes och resten efterskänktes. 1957 års riksdag beslöt att från och med den 1/1 1958 genomföra en begränsad amortering av de provisoriska tilläggsånen med ett belopp motsvarande det kapitaliserade värdet av ett årligt bidrag av en krona per kvm lägenhetsyta. Någon ränta skulle inte utgå, och amorteringstiden bestämdes till 25 år. År 1959 beslöts att såväl ortsdifferentierade som provisoriska tilläggsån skulle återbetalas intill ett belopp motsvarande det kapitaliserade värdet av 2 kronor per kvm lägenhetsyta. Överskjutande belopp skulle alltså vara räntefritt och stående. 1961 beslöts emellertid att de

till amortering uppsagda delarna av dessa lån skulle förräntas med 4 procent. Ny amorteringstid på 25 år skulle samtidigt börja löpa. 1963 års riksdag slutligen beslöt att utestående räntefria och amorteringsfria delar av tillägsslånen skulle efterskänkas.

De årgångar flerfamiljshus det här gäller har alltså åtnjutit betydande förmåner genom att en del av kapitalet varit ränte- och amorteringsfritt under ett antal år. Till detta kommer att tertiärlåneräntan är bunden vid 3 procent, medan man för senare uppförda hus betalar 4 procent, samt att byggnadskostnaden var väsentligt lägre än för nyproduktionen. Betydande hyresklyftor har därför uppstått mellan dessa hus och senare uppförda, vilket förvärras genom de subventionsminskningar som nu föreslås för nyproduktionen. Dessa hyresklyftor kan inte minskas genom en höjning av tertiärlåneräntan till nuvarande nivå, vilket annars varit en naturlig utväg. Däremot är det ingenting som hindrar att man åstadkommer en viss mindre utjämning i hyresnivåerna genom en höjning av räntan på de tillägsslån som nu amorteras.

Vi föreslår därför att räntan på dessa lån från och med den 1 juli 1967 höjs från 4 till 6 procent.

Det nu utestående kapitalet lär uppgå till drygt 900 milj. kr. En räntehöjning enligt vårt förslag innebär alltså en inkomstökning för staten med i runt tal 18 milj. kr. per budgetår. Eftersom de utestående beloppen är ganska obetydliga per kvm lägenhetsyta, blir de hyreshöjningar som uppstår på grund av räntehöjningen mycket måttliga. De kommer att variera mellan cirka 0,50 och 1,50 kr. per kvm lägenhetsyta.

Självskyddsutbildning

Under anslaget *Vissa kostnader för civilförvarsutbildning m.m.* utgår bidrag till självskyddsutbildning bland allmänheten. Utbildningen har i stor utsträckning kommit elever i gymnasierna till del samt personal vid statliga organ och inom den frivilliga försvarsorganisationen. Flera personkategorier, som från beredskapssynpunkt borde få del av självskyddsutbildningen, bl.a. många husmödrar, nås inte av denna.

En från beredskapssynpunkt effektivare självskyddsutbildning skulle kunna åstadkommas med televisionens hjälp. Den skulle också bli billigare. På detta sätt skulle betydligt fler av medborgarna kunna instrueras än f.n. Viss del av det föreslagna anslaget för nästa budgetår, som sammanlagt anges till 1,8 mkr., skulle behöva tas i anspråk för nämnda TV-utbildning samt för vissa praktiska kurser vad gäller brandskydd m.m. Vi anser dock att en besparing på anslaget med 1 mkr. bör vara möjlig att genomföra under här angivna förutsättningar.

Byggnadsarbeten i ledningscentraler

Under anslaget *Vissa skyddsrumsanläggningar* i kapitalbudgeten föreslås en summa av 2,75 mkr. utgå till kostnader för att iordningställa och komplettera utrymmen för statliga myndigheter i vissa ledningscentraler. Det är i huvudsak fråga om allmänna byggnadsarbeten, som bör kunna anstå med tanke på den återhållsamhet som betingas av nuvarande samhälls-ekonomiska läge. Vi föreslår en besparing med 2 mkr. på anslaget.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställas,

att riksdagen måtte

1) besluta att räntan på nu amorteringspliktiga tilläggs-lån skall fastställas till 6 % mot nuvarande 4 % i syfte att åstadkomma bättre paritetsförhållande beträffande hyrorna i under 1950-talet färdigställda hus samt att denna subventionsminskning skall träda i kraft fr.o.m. den 1 juli 1967,

2) till *Vissa kostnader för civilförsvarsutbildning m.m.* för budgetåret 1967/68 under driftbudgeten, elfte huvudtiteln, anvisa ett i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med 1 mkr. minskat förslagsanslag av 8 223 000 kronor, samt

3) till *Vissa skyddsrumsanläggningar* för budgetåret 1967/68 under kapitalbudgeten, elfte huvudtiteln, anvisa ett i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med 2 mkr. minskat investeringsanslag av 1 600 000 kronor.

Stockholm den 26 januari 1967

Gunnar Hedlund (cp)

Bertil Ohlin (fp)
